

ACORD

între Republica Moldova și Republica Belarus privind securitatea socială

Minsk, 23 octombrie 2019

COPIE CERTIFICATĂ
TEXT ÎN LIMBILE ROMÂNĂ ȘI RUSĂ

ACORD
între Republica Moldova și Republica Belarus
privind securitatea socială

Republica Moldova și Republica Belarus, denumite în continuare „Părți”, dorind să dezvolte colaborarea în domeniul securității sociale, au convenit după cum urmează

I. DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1
Definiții

1. În scopul implementării prezentului Acord, următorii termeni desemnează:
 - 1) "legislație" – legile și alte acte normative ale Părților, care reglementează raporturile juridice, prevăzute în articolul 2 al prezentului Acord;
 - 2) "autoritate competentă":

în Republica Moldova - Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale;
în Republica Belarus - Ministerul Muncii și Protecției Sociale – pentru asigurarea cu pensii, Ministerul Sănătății – pentru expertizarea și reexpertizarea medicală a persoanelor în scopul determinării gradului și cauzelor dizabilității, gradului de pierdere a capacității profesionale de muncă (capacității de muncă), Ministerul Finanțelor – pentru asigurarea obligatorie în caz de accidente de muncă și boli profesionale.
 - 3) "instituție competentă" – instituția Părților, responsabilă de aplicarea legislației ce reglementează raporturile juridice prevăzute la articolul 2 al prezentului Acord;
 - 4) "domiciliu (ședere)" – locul de ședere legal permanent pe teritoriul unei Părți, determinat și recunoscut ca atare în conformitate cu legislația acestei Părți;
 - 5) "pensii" – plăți periodice de stat în numerar prevăzute de legislație în caz de bătrânețe, pierderea capacității de muncă/dizabilitate, pierderea întreținătorului;
 - 6) "plată de asigurare":

în Republica Moldova - indemnizația de dizabilitate cauzată de accidente de muncă sau boală profesională;

în Republica Belarus – plată de asigurare unică și (sau) lunară în legătură cu accidentul de muncă sau boală profesională.

7) "stagiul de cotizare":

în Republica Moldova – perioadele în care au fost achitate contribuții de asigurări sociale precum și perioadele asimilate, recunoscute ca atare de legislația Republicii Moldova;

în Republica Belarus – perioadele pentru care au fost achitate contribuții de asigurări sociale, luate în considerare la stabilirea dreptului la pensie.

8) "stagiul de muncă" în Republica Belarus – perioadele luate în considerare conform legislației la stabilirea dreptului la pensii și a cuantumului acestora.

9) "contribuții de asigurări sociale":

în Republica Moldova – contribuțiile obligatorii plătite în sistemul de asigurări sociale de stat;

în Republica Belarus - contribuțiile la asigurarea de pensii de stat.

10) "strămutarea" – schimbarea locului permanent de domiciliu (ședere) a persoanei, care prevede radierea din registrul de evidență a unei Părți și înregistrarea în registrul de evidență a celeilalte Părți.

2. Ceilalți termeni utilizați în prezentul Acord au semnificația atribuită acestora de legislația Părții corespunzătoare.

Articolul 2

Domeniul material de aplicare al Acordului

1. Prezentul Acord se aplică raporturilor juridice reglementate de legislația Părților în ceea ce privește stabilirea și plata:

1) în Republica Moldova a:

- pensiilor pentru limită de vîrstă;
- pensiilor de dizabilitate cauzată de afecțiuni generale;
- pensiilor și indemnizațiilor de dizabilitate cauzată de accidente de muncă sau boli profesionale;
- pensiilor de urmaș.

2) în Republica Belarus a:

- pensiilor de muncă (pentru limită de vîrstă, pentru vechime în muncă, pensiilor de invaliditate, de urmaș), adaosuri, majorări și suplimente la pensii;

- plăților de asigurare.

2. Prezentul Acord se aplică, de asemenea, raporturilor juridice reglementate de legislația Părților privind plata contribuțiilor de asigurări sociale.

3. Prezentul Acord se aplică, de asemenea, raporturilor juridice reglementate de legislația Părților care modifică și (sau) completează prevederile legislației prevăzute la alineatele 1 și 2 ale prezentului articol. În termen de trei luni de la data intrării în vigoare a acestor modificări, autoritatea competentă a unei Părți informează autoritatea competentă a celeilalte Părți despre limitările care implică modificările și (sau) completările respective.

4. Prezentul Acord nu se aplică:

în Republica Moldova - asupra raporturilor juridice reglementate de legislația privind pensiile speciale, pensiile anticipate pentru limită de vîrstă și alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni;

în Republica Belarus - asupra raporturilor juridice reglementate de legislația privind asigurarea cu pensii a militarilor și persoanelor asimilate acestora privind asigurarea cu pensii în conformitate cu legislația, a membrilor familiilor lor, a funcționarilor publici, precum și raporturilor juridice privind stabilirea și plata pensiilor sociale.

Articolul 3

Persoanele care cad sub incidența Acordului

Prezentul Acord se aplică persoanelor domiciliat pe teritoriul uneia dintre Părți:

1) persoanelor, care sunt sau au fost supuse legislației Părților, prevăzute la alineatele 1-3 ale articolului 2 al prezentului Acord;

2) persoanelor, ale căror drepturi derivă, conform legislației Părților, din drepturile persoanelor prevăzute la alineatul 1 al prezentului articol.

Articolul 4

Egalitatea de tratament

1. Persoanele unei Părți, prevăzute în articolul 3 al prezentului Acord domiciliat pe teritoriul celeilalte Părți, au aceleași drepturi ca și cetățenii celeilalte Părți, în ceea ce privește aplicarea legislației prevăzute la alineatele 1-3 ale articolului 2 al prezentului Acord.

2. Dacă prezentul Acord nu prevede altceva, persoanele prevăzute la articolul 3 al prezentului Acord, nu pot fi refuzate în stabilirea pensiilor, plăților de asigurare la care sunt îndreptățite în conformitate cu legislația unei Părți sau în

conformitate cu prevederile prezentului Acord, doar din motiv că aceste persoane domiciliază pe teritoriul celeilalte Părți.

II. APLICAREA LEGISLAȚIEI

Articolul 5 Dispoziții generale

Dacă prezentul Acord nu prevede altceva, asupra persoanei angajate de un angajator înregistrat pe teritoriul unei Părți se va aplica legislația acestei Părți, chiar dacă această persoană domiciliază pe teritoriul celeilalte Părți.

Asupra lucrătorilor independenți se va aplica legislația Părții, pe teritoriul căreia acesta își desfășoară activitatea de muncă.

Articolul 6 Dispoziții speciale

1. Asupra persoanelor angajate pe teritoriul unei Părți care sunt detașate de către angajator pe teritoriul celeilalte Părți pentru a exercita o anumită activitate pentru acest angajator, continuă să se aplice legislația primei Părți, cu condiția că perioada detașării nu depășește 24 de luni. În acest caz, angajatorul trebuie să fie înregistrat pe teritoriul Părții care l-a detașat. Cu acordul dintre instituțiile competente, în mod individual, perioada menționată de aplicare a legislației a Părții care detașează poate fi prelungită, dar nu mai mult de 24 de luni.

2. Asupra personalului întreprinderilor de transport care efectuează servicii de transport internațional de pasageri și de mărfuri pe teritoriul Părților, se aplică legislația acelei Părți pe teritoriul căreia este înregistrată întreprinderea de transport respectivă.

3. Asupra membrilor misiunilor diplomatice și personalul oficiilor consulare ale Părților se aplică dispozițiile Convenției de la Viena din 18 aprilie 1961 cu privire la relațiile diplomatice și Convenției de la Viena din 24 aprilie 1963 cu privire la relațiile consulare.

III. PENSII, PLĂȚI DE ASIGURARE

Articolul 7 Dreptul la pensie

1. Fiecare Parte stabilește și plătește pensia în baza stagiului de cotizare/stagiului de muncă, realizat pe teritoriul său, în conformitate cu prevederile prezentului Acord și legislației proprii. Calculul și confirmarea stagiului de cotizare și stagiului de muncă se efectuează în conformitate cu legislația Părții care stabilește pensia.

2. În cazul în care dreptul la pensie conform legislației unei Părți survine ca rezultat al totalizării perioadelor stagiului de cotizare sau a stagiului de cotizare și stagiului de muncă, realizate conform legislației celeilalte Părți, atunci perioadele stagiului de cotizare și stagiului de muncă realizate conform legislației acestei Părți se iau în considerare cu condiția că acestea nu se suprapun în totalitate sau parțial în timp.

3. La determinarea dreptului la pensie pentru stagiul de muncă într-o anumită activitate, funcție sau în anumite condiții de muncă și organizații, realizat în conformitate cu legislația unei Părți, perioadele de muncă similare realizate pe teritoriul celeilalte Părți nu se totalizează, dar se iau în considerare ca stagiul de cotizare/stagiul de muncă în condiții generale.

Articolul 8 Calculul pensiilor

Fiecare Parte calculează cuantumul pensiei reieșind din stagiul de cotizare/stagiul de muncă realizat în conformitate cu legislația proprie și în modul prevăzut de legislația acestei Părți, ținând cont de dispozițiile prezentului Acord. La calculare se determină:

- 1) cuantumul teoretic al pensiei, incluzând adaosurile, majorările și suplimentele, luându-se în considerare perioadele stagiului de cotizare/stagiului de muncă realizate în conformitate cu legislația ambelor Părți;
- 2) cuantumul real al pensiei proporțional raportului între stagiul de cotizare/stagiul de muncă realizat în conformitate cu legislația primei Părți și stagiul de cotizare/stagiul de muncă total.

La calcularea pensiei se iau în considerare numai veniturile realizate în perioada stagiului de cotizare/stagiului de muncă realizat în conformitate cu legislația Părții care stabilește pensia.

Articolul 9

Realizarea dreptului la pensie

1. Stabilirea pensiei în conformitate cu legislația unei Părți nu afectează dreptul persoanei la stabilirea concomitentă a aceluiași tip și/sau a altui tip de pensie (cu excepția pensiei de urmaș) în conformitate cu legislația celeilalte Părți.

În cazul stabilirii persoanei care beneficiază de pensie pentru limită de vîrstă, vechime în muncă sau pensie de dizabilitate/invaliditate în conformitate cu legislația unei Părți, a pensiei de urmaș în conformitate cu legislația celeilalte Părți, plata pensiei pentru limită de vîrstă, vechime în muncă sau pensie de dizabilitate/invaliditate se suspendă. Plata pensiei de urmaș stabilită în conformitate cu legislația unei Părți încetează, dacă cealaltă Parte stabilește pensie pentru limită de vîrstă, vechime în muncă sau pensie de dizabilitate/invaliditate.

2. Dacă în conformitate cu legislația unei Părți, dreptul la pensie survine mai înainte, această Parte stabilește pensia în conformitate cu legislația proprie, ținînd cont de dispozițiile prezentului Acord.

Articolul 10

Dreptul la plăți de asigurare

1. Plățile de asigurare în conformitate cu legislația proprie se stabilesc și se achită de Partea, legislației căreia era supusă persoana la momentul producerii accidentului de muncă sau în timpul desfășurării ultimei activități de muncă, care a provocat boala profesională, indiferent dacă boala profesională s-a manifestat și (sau) a fost diagnosticată (stabilită) pe teritoriul celeilalte Părți.

2. Dacă, activitatea desfășurată conform legislației fiecărei Părți este susceptibilă de cauza apariția unei boli profesionale, atunci dreptul la plățile de asigurare în legătură cu boala profesională le stabilește instituția competentă a Părții, legislației căreia a fost supusă ultima dată persoana care a desfășurat activitatea de muncă susceptibilă de a cauza apariția bolii profesionale. Dacă instituția competentă a acestei Părți în conformitate cu legislația pe care o aplică nu stabilește dreptul la plățile de asigurare în legătură cu o boală profesională, atunci dreptul la acestea este stabilit de instituția competentă a celeilalte Părți în conformitate cu legislația pe care o aplică.

Articolul 11

Agravarea bolii profesionale

1. Dacă dreptul la plățile de asigurare ca urmare a bolii profesionale a apărut în conformitate cu legislația uneia dintre Părți, instituția competentă a acestei Părți este responsabilă pentru realizarea acestora ca urmare a agravării bolii profesionale, chiar dacă această agravare a avut loc în perioada în care persoana era supusă legislației celeilalte Părți, dacă nu a desfășurat pe teritoriul celeilalte Părți o activitate de muncă susceptibilă de a cauza această boală profesională.

2. În cazul agravării bolii profesionale a persoanei care beneficiază de plăți de asigurare din cauza acestei boli profesionale în conformitate cu legislația primei Părți, în timpul desfășurării activității de muncă care poate fi susceptibilă de a cauza această boală profesională pe teritoriul celeilalte Părți:

- 1) instituția competentă a primei Părți continuă să plătească plata asigurată stabilită, fără a ține cont de agravarea bolii profesionale,
- 2) instituția competentă a celei de-a doua Părți, legislației căreia a fost supusă persoana în perioada desfășurării activității de muncă, susceptibilă de a agrava boala profesională, determină plata de asigurare în mărimea diferenței dintre mărimea plății de asigurare după agravarea bolii profesionale și mărimea plății de asigurare pînă la agravarea bolii profesionale, stabilită de legislația pe care o aplică instituția competentă a acestei Părți.

Articolul 12

Exportul pensiilor și plăților de asigurare

1. Dacă prezentul Acord nu prevede altfel, la strămutarea persoanei căreia i s-a stabilit pensie sau plată de asigurare, cu domiciliu de pe teritoriul unei Părți pe teritoriul celeilalte Părți, plata pensiei, plății de asigurare este efectuată în continuare de Partea care le-a stabilit.

2. Dispozițiile alineatului 1 al prezentului articol nu se aplică părții de pensie calculată conform legislației în baza perioadelor stagiului de muncă în care nu au fost achitate contribuții de asigurări sociale, precum și adaosurilor, majorărilor și suplimentelor la pensie.

Articolul 13

Plata pensiilor și a plăților de asigurare

1. Plata pensiilor și a plăților de asigurare în conformitate cu prezentul Acord se efectuează în moneda Părții pe teritoriul căreia domiciliază beneficiarul acestora.

2. Modalitatea de plată a pensiilor și a plăților de asigurare, precum și transferul de mijloace financiare conform cursului valutar oficial stabilit de banca națională (centrală) a Părților, este prevăzut de Aranjamentul administrativ privind aplicarea prezentului Acord între autoritățile competente ale Părților.

IV. COOPERAREA PĂRȚILOR

Articolul 14 Aplicarea Acordului

1. În scopul implementării prezentului Acord, autoritățile competente ale Părților încheie Aranjamentul administrativ pentru aplicarea acestuia și desemnează instituțiile competente.

2. Autoritățile competente și instituțiile competente ale Părților își acordă gratuit și reciproc asistența necesară în implementarea prezentului Acord, își prezintă informații privind legislația și modificările acesteia.

3. Corespondența dintre autoritățile competente și instituțiile competente ale Părților se va purta în limba rusă.

4. Instituțiile competente ale Părților își prezintă reciproc informația solicitată despre circumstanțele considerate importante pentru implementarea prezentului Acord. Documentele eliberate pe teritoriul oricărei dintre Părți se admit fără legalizare.

Articolul 15 Expertiza medicală

Decizia privind gradul și cauza invalidității, gradul (procente) pierderii capacității de muncă/capacității profesionale de muncă ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale se ia de către instituția competentă responsabilă pentru efectuarea expertizei sau investigării complexe medicale, a Părții, în conformitate cu legislația căreia se stabilește și se plătește pensia și plata de asigurare corespunzătoare. Pentru aceasta, se iau în considerație certificatele și concluziile medicale eliberate de către instituțiile competente ale Părților.

Articolul 16 Protecția datelor cu caracter personal

Dacă în baza prezentului Acord și în conformitate cu legislația națională are loc transmiterea de date cu caracter personal, atunci, cu condiția respectării legislației în vigoare a fiecărei Părți, se vor aplica următoarele dispoziții:

1) la cererea instituției competente destinate al datelor va informa instituția competentă care le transmite despre utilizarea datelor transmise și rezultatele obținute prin aceasta;

2) utilizarea datelor de către instituția competentă destinată se admite doar în scopurile stabilite de prezentul Acord și în condițiile prevăzute de instituția competentă care le transmite. Utilizarea datelor cu caracter personal este permisă în scopul prevenirii și urmăririi infracțiunilor de importanță considerabilă, precum și în scopul apărării împotriva amenințărilor majore pentru securitatea publică, dacă autoritatea Părții care transmite datele a autorizat această utilizare. Fără autorizarea prealabilă a instituției competente a Părții care transmite datele, o utilizare în alte scopuri se permite numai dacă aceasta este necesară pentru apărarea împotriva apariției unui pericol pentru viața, integritatea corporală sau libertatea personală a unui individ sau pentru valori patrimoniale semnificative și în caz de pericol iminent. În acest caz autorizarea ulterioară privind modificarea scopului de utilizare a datelor se va solicita neîntârziat de la autoritatea competentă a Părții care transmite datele. În caz de refuz al autorizării, utilizarea în continuare a datelor cu caracter personal în alte scopuri nu se admite, iar prejudiciul cauzat la utilizarea informațiilor în scopuri trebuie să fie recuperat;

3) datele cu caracter personal transmise trebuie să fie clare și în volumul necesar pentru realizare unui anumit scop sau sarcină în limitele prezentului Acord. Dacă prin transmiterea datelor cu caracter personal în conformitate cu prezentul Acord persoanei i-a fost cauzat un prejudiciu, atunci instituția competentă a cărei acțiuni a cauzat prejudiciul poartă răspundere în conformitate cu legislația națională a acesteia;

4) dacă legislația națională privind datele cu caracter personal, aplicată de instituția competentă care le transmite, stabilește termene speciale de radieră, instituția competentă care transmite datele va atenționa instituția destinată în această privință.

Indiferent de aceste termene, datele transmise se vor radia imediat ce nu mai sunt necesare în scopul pentru care au fost transmise;

5) instituțiile competente care transmit și cea destinată sunt obligate să înregistreze transmiterea și primirea datelor cu caracter personal;

6) instituția competentă care transmite și cea destinată sunt obligate să asigure eficient protecția datelor transmise (primite), împiedicând divulgarea neautorizată, accesul la acestea, precum și modificarea și distrugerea acestora;

7) datele transmise și utilizate în temeiul prezentului Acord, precum și modalitatea de schimb al acestor date sunt definite în Aranjamentul administrativ pentru aplicarea prezentului Acord.

Articolul 17 **Depunerea cererii**

1. Cererea în scris pentru stabilirea sau recalcularea pensiei sau plății de asigurare depusă în conformitate cu legislația unei Părți, se consideră ca o cerere depusă în conformitate cu legislația celeilalte Părți.

2. Cererile în scris care în conformitate cu legislația unei Părți, au fost depuse într-un termen stabilit la instituția competentă a acestei Părți, se consideră ca fiind depuse în același termen la instituția competentă a celeilalte Părți.

V. DISPOZIȚII TRANZITORII ȘI FINALE

Articolul 18 **Dispoziții tranzitorii**

1. Stabilirea și plata pensiilor după intrarea în vigoare a prezentului Acord se efectuează după cum urmează:

- 1) pentru stagiul de muncă realizat pînă la 31 decembrie 1991 pe teritoriul fostei URSS, pensia se stabilește și se plătește de Partea, pe teritoriul căreia persoana domiciliază la data solicitării pensiei, în conformitate cu dispozițiile prezentului Acord;
- 2) pentru stagiul de cotizare/stagiul de muncă realizat după 31 decembrie 1991 pe teritoriul Părților, fiecare Parte calculează și plătește pensia corespunzător stagiului de cotizare/stagiului de muncă realizat pe teritoriu propriu, în conformitate cu dispozițiile prezentului Acord.

2. În cazul strămutării pensionarului de pe teritoriul unei Părți și stabilirii domiciliului pe teritoriul celeilalte Părți, plata pensiei stabilite pentru stagiul de muncă realizat pînă la 31 decembrie 1991, la locul de domiciliu anterior se suspendă în conformitate cu legislația.

Partea, de la noul loc de domiciliu al pensionarului, stabilește pensia luînd în considerare stagiul prevăzut începînd cu prima zi a lunii care urmează luna în care a încetat plata pensiei în cealaltă Parte, dar nu mai mult decît cu șase luni înainte de luna în care a fost solicitată pensia.

3. În cazul în care, în conformitate cu legislația Părții de la noul loc de domiciliu a pensionarului nu se stabilește dreptul la pensie, pensia va continua

să fie plătită de Partea în care beneficiarul a domiciliat anterior pînă la dobîndirea dreptului la pensie (inclusiv la un alt tip de pensie) în conformitate cu legislația Părții de la noul loc de domiciliu al pensionarului.

4. Pensiile, stabilite pînă la intrarea în vigoare a prezentului Acord nu se reexaminează în conformitate cu prevederile prezentului Acord.

Dacă pînă la intrarea în vigoare a prezentului Acord, o Parte a stabilit pensia la determinarea căreia nu a fost luat în considerare stagiul de cotizare/stagiul de muncă realizat pe teritoriul altei Părți, atunci Partea pe teritoriul căreia a fost realizat acest stagiul stabilește pensia luînd în considerare acest stagiul în conformitate cu dispozițiile prezentului Acord, în baza cererii persoanei, începînd cu prima zi a lunii care urmează luna în care a fost depusă cererea respectivă, dar nu mai înainte de data intrării în vigoare a prezentului Acord.

Articolul 19 **Soluționarea diferendelor**

Diferendele apărute la implementarea și interpretarea prezentului Acord se soluționează prin consultări între autoritățile împuternicite ale Părților.

Articolul 20 **Modificarea Acordului**

La înțelegerea reciprocă a Părților, în prezentul Acord pot fi introduse modificări și completări perfectate prin protocoale separate care sunt parte integrantă a Acordului și intră în vigoare în conformitate cu dispozițiile articolului 21 al prezentului Acord.

Articolul 21 **Intrarea în vigoare, valabilitatea și încetarea valabilității Acordului**

1. Prezentul Acord se încheie pe o perioadă nedeterminată.

2. Prezentul Acord intră în vigoare în prima zi a celei de-a treia luni calendaristice care urmează luna recepționării, prin canale diplomatice, a ultimei notificări scrise privind îndeplinirea de către Părți a procedurilor interne, necesare intrării sale în vigoare.

La intrarea în vigoare a prezentului Acord, Acordul între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Belarus privind garanțiile drepturilor cetățenilor în domeniul asigurării cu pensii din 12 septembrie 1995

își încetează valabilitatea, iar drepturile persoanelor dobândite în conformitate cu acest Acord se mențin.

3. Fiecare Parte este în drept să denunțe prezentul Acord printr-o notificare scrisă transmisă celeilalte Părți prin canale diplomatice. Valabilitatea prezentului Acord încetează la data indicată în notificare, dar nu înainte de expirarea termenului de 6 luni de la data care urmează zilei recepționării notificării.

4. Drepturile persoanelor dobândite pe durata valabilității prezentului Acord se mențin și după denunțarea sa.

Întocmit la Minsk la 23 octombrie 2019, în două exemplare originale, fiecare în limbile română și rusă, ambele texte fiind egal autentice. În cazul apariției unor divergențe la interpretarea dispozițiilor prezentului Acord, textul în limba rusă va fi de referință.

Pentru Republica Moldova

Pentru Republica Belarus

